

sakslaste metsikuste kohta Virumaal

1944. a. novembrikuu 18. päeval laibad keskmistes ja üle keskmiste saksa-fašistlikkude vallutajate vere-töode unrimise Virumaa komisjon koosseisus: Viru mk. polikliiniku arst, kohtu meditsiiniline ekspert, sm. Sild, Viru mk. prokurör I klassi jurist sm. Spažev, P. N., ENSV RJRK esindaja Podolski, M. V., EK(b)P Virumaa kom. sekretär sm. Janson A. A., Virumaa T. K. esimees Lepik, M., Virumaa koolide inspektor sm. Laidma K. A., Lutheri kiriku Pauluse kog. pastor Johannes Seliov, epideemioogilise jaama velsker sm. Vilu O. J., Rakvere linna kodanikud Paas, Jaan Juhani p., Paju, Johannes Karli p., avasid kaks hauda saksa-fašistlike röövvallutajate poolt teostatud Virumaa kodanike massilise mahalaskmisse kohas „Palermos“, mis asub kuusemetsas 2,5 km lõuna pool Rakvere linna. Haua avamisel selgus: 2 m pikas, 1 m. laias, 75 cm sügavas augus oli kaks meessoostraiipa, keskmist kasvu, ilma riitetuseta, keskmine vanus 30 aastat, paigutatud üksteise peale, üks laip peaga idasse, teine peaga läände. Mõlemil on käed ülevalpool rannet seotud sõjavääe kaabliga risti seljataha. Kaabel oli lõikunud ihusse. Laiba välispidine pind oli lagunenud. Peale ülemise laiba pesemist avastati kuklas kaks naharebendit ja pealuu purunemine ühe cm läbimõodus. Ilmnes, et need olid kuulihaavad. Üks kuul oli välja tunginud paremast silmast, teine parempoolset peat ülaosast. Teisel, alumisel laibal, avastati kuulihaav kuklas, kusjuures kuul oli nägu purustades välja tunginud nina juurest.

Peale teise haua (pikkus 2,5 m, laius 2 m, sügavus 30 cm) avamist leiti 15 kodaniku laibad, mitmesuguses asendis korrapäratult siseloobituna, nii nagu nad olid sattunud, heitetuna laip laibale. Meeste

aastate, keskmise iga 24–30 aastat. Käed olid kõigil laipadel sõjavääe-telefonikaabliga seotud ülevalt poolt rannet seljataha. Sidumise kohalt oli traat lõikunud ihusse. Ühel laibal leiti tume roheline müts, teised laibad olid ilma peat katteta. Üks laip oli riitetatud pea-aegu põlvini ulatuvasse kasukasse, teised laibad mitmesugustesse vormidesse mitmes värvis. Paljudel olid kollakas-rohelist värti sõjavääe pluusid, ja püksid mitmesugust värti vabrikuriidest.

Laipade pealmine pind oli lagunenud ja võivad olla olnud mullas ligikaudu 3–3,5 kuud.

Laipade ülevaatuse, avastati kõgil haav, kuklassesse kuuli väljatuleku haav näos. Näod olid purustatud. Nii nagu on purustatud nägu ja lõmastatud pealuu, nii on lõmastatud ka laibad ja nende kondid.

Eespool mainitud haudade ligidal on veel rida haudu. Kõik nad asuvad sõredas kuusemetsas, kus kuuskede vahel asuvad madalad põosas-kasvud ja marjavarred.

Komisjon:

Kohtu meditsiiniline ekspert doktor Sild.

Esimese klassi jurist, prokurör Spažev.

EK(b)P maakonna komitee sekretär Janson.

Riikliku Julgeoleku polkovnik Podolski.

Maakonna komitee esimees Lepik. Pastor Selliov.

Viru Maakonna koolide inspektor Laidmaa.

Velsker Vilu.